

Haaienkoorts

Marcel Audenaert volgt niet alleen dit enige zoute magazine van onze Lage Landen op de voet, maar leest daarnaast ook diverse Engelstalige hengelsportmagazines, zoals Sea Angler en Total Sea Fishing. Op de covers van die tijdschriften pronkten de laatste jaren met regelmaat prachtige foto's van grote haaien en dat 'triggerde' Marcel om zelf op haaienexpeditie te gaan...

De uitgebreide reportages over vangsten van blauwe en haringhaaien in de Engelse en Ierse kustwateren werkte aanstekelijk en deed bij mijn vismaten en mij daadwerkelijk een milde vorm van 'haaienkoorts' ontstaan. Wat te denken bijvoorbeeld van de blauwe haai met een geschat gewicht van 271 lb (op een haai na 123 kg) die afgelopen najaar vanuit Milford Haven in Wales werd gevangen aan boord van de bekende charterboot mv. Lady Jue. Geschat gewicht ja, want deze reusachtige dame werd niet meegenomen naar de kade om daar (dood) te worden gewogen, maar werd gelukkig netjes weer losgelaten. Catch & Release de norm in het moderne haaienvissen en het gewicht van de vis werd berekend volgens de daarvoor geldende formule omtrek x omtrek x lengte : 800 = gewicht in lb.

Vissen van een dergelijk formaat op minder dan 1.000 km van onze Vlaamse kust – dát spreekt tot de verbeelding! Wij besloten dan ook om afgelopen zomer met ons ploegje zeevismaten eens een poging te wagen om deze 'toothy critters' aan de haak te slaan. Een dagje reizen en ontspannen, vijf dagen vissen en een dag voor de terugreis en samen nagenieten. Wat wil je nog meer? Prachtig gewoon!

VOLOP KEUZE

Maar dan kwam de kat op de koord... Waar gaan we naartoe? In Engeland zijn de laatste jaren vooral de streken rond Cornwall (Penzance) en Wales (Milford Haven) bekend vanwege hun haaienvangsten. Bekende charterboten zoals mv. Bite Adventures, mv. Lady Jue, mv. Fat Cat en natuurlijk vooral ook mv. White Water van schipper Andrew Alsop liggen daar in de respectievelijke havens en deden de afgelopen seizoenen op de social media van zich spreken. In Penzance hebben ze vorig jaar nog een nieuw record gevestigd, namelijk op een en dezelfde boot 112 haaien met vier hengelaars op één dag.

Maar ook Zuidwest Ierland biedt veel mogelijkheden. Uit de havens van Cobh, Kinsale, Courtmacsherry en Carrigaholt -en dan noem ik ze niet eens allemaal- kun je specifiek op de blauwe haai gaan vissen, met altijd

De voorpret maakt deel uit van het avontuur...

ook een kans(je) om een haringhaai (porbeagle) te haken. En die haringhaai wordt dan weer volop gevangen vanuit Noord-Ierland (mv. Predator van schipper Hamish Currie).

Er zijn dus bestemmingen genoeg. Het seizoen start in de regel zo half juni en duurt tot eind september/ begin oktober

Wij kozen voor de Ierse gastvrijheid en dan meer specifiek voor Courtmacsherry. Vanuit deze haven vaart Mark Gannon of een van zijn ervaren schippers van dienst van het gekende Courtmacsherry Sea Angling Centre de Atlantische oceaan op met de veilige en van alle gemakken voorziene charterboten mv. Lady Patricia en mv. Lady Louise.

Als je met een grotere vriendengroep op visvakantie wilt gaan, is het een pluspunt dat er twee gelijkwaardige boten beschikbaar zijn. Want hoewel de boten tot 12 vissers mogen meenemen, kun je voor het haaien vissen beter met vijf, maximaal zes hengelaars op de boot zitten. Je moet

namelijk voldoende ruimte hebben om de lijnen te kunnen uitzetten. Maar daarover zo meer!

VOORPRET

Oké, boten en accommodatie geboekt, maar wat inzake hengels, reels en lijndikte? En hoe maken we de onderlijnen? In Zeehengelsport stond afgelopen jaar nog een fraaie reportage over het vissen op de blauwe haai vanuit een kajak, maar in dat artikel werd verder niet specifiek ingegaan op het te gebruiken materiaal en onderlijnen.

Dan maar het internet afschuimen en de Engelstalige magazines uitpluizen. Dat maakt feitelijk ook wel deel uit van het avontuur en levert in ieder geval de nodige voorpret.

Na veel overleg en het nodige wikken en wegen selecteerden wij voor onze groep het volgende aan materiaal:

Hengels: Een 30/50 lb bootstok met een stevige ruggengraat en een lichtere top voldoet perfect. Dergelijke hengels buigen mooi tijdens de dril

De gelijkwaardige charterboten mv. Lady Patricia en mv. Lady Louise in de beschutte haven van het Ierse Courtmacsherry.

We oriënteerden ons tevoren grondig op het mee te nemen materiaal en werden eenmaal op de oceaan niet beschaamd in onze keuzes.

en dat is veel prettiger dan zo'n stijve 50 lb hengel. Wij gebruiken met veel plezier de Daiwa Kenzaki boot-hengels in de klasse 30/50 lb. Wie trouwens het neusje van de zalm zoekt, kan ik beslist adviseren om eens te kijken naar de recent in samenwerking met topaaienschipper Andrew Alsop op de markt gebrachte 'White Water Blue Dog Rod' in de klasse 20/40 lb. De absolute top, maar er hangt wel een prijskaartje aan...

Reels: Qua reel voldoet een type met een zogenoemde 'lever drag' (een slip die met een hendel kan worden afgestemd) het beste, zoals Shimano TLD 20, TLD 30 of Penn Phatom 30. Je vist namelijk driftend op de haaien en de lijn wordt dus langzaam door de boot voort getrokken. Bij een aanbeet moet de vis wat lijn kunnen nemen en daartoe schakel je dan de vrijloop en de ratel van de reel in, zodat je de aanbeet van de haai niet alleen ziet, maar ook hoort. Meestal hoor je eerst de aanbeet voor dat je de dobber (ballon) ziet bewegen. De ratel geeft wel een bepaalde weerstand, maar die is niet voldoende om de druk van de uitstaande lijn op te vangen, met als resultaat een heleboel valse aanbeten. Dat ga je gedurende het vissen steeds meer als storend ervaren. Vis je met een reel met een 'lever drag', dan kun je de weerstand zodanig instellen dat die juist voldoende is om dat hinderlijke geratel uit te schakelen, zonder dat je instellingen van de rem te moeten wijzigen. Vis je met een reel met een ster om de rem in te stellen, dan moet je die telkens

opnieuw instellen. Ondertussen gaat er haai als een speer vandoor en dan draai je de rem mogelijk te hard aan en dat kan lijnbreuk tot gevolg hebben.

De rem van je reel stel je best in op 4 kg (strike stand). Dat kun je doen door een unster aan de lijn te bevestigen en dan de slipinstelling zo te regelen dat bij een trekkracht van 4 kg de spoel begint te draaien. Dan heb je nog steeds de mogelijkheid om bij het haken van een monster de rem wat zwaarder in te stellen.

Hoofdlijn: Een klassieke nylonlijn van 60/00 Berkley Big Game (25 kg trekkracht) is ruim voldoende. Als je met een paar vrienden gaat vissen, koop je het best een spoel van een kilometer; dat bespaart kosten. Wil je de reel niet volledig volspoelen met nylon, dan kun je ook enkel de laatste 100 meter nylon opspoelen en op de rest van je spoel gewoon de gevlochten lijn laten staan waarmee je normaliter op de bodem of de wrakken vist.

ONDERLIJN

De haaienonderlijn wordt bij voorkeur samengesteld uit twee delen. Het eerste deel betreft de zogenoemde 'rubbing leader', zoals de Engelsen die noemen. Dat betreft een vijf tot zes meter lange heavy duty nylon lijn van 1,7 tot 2 mm dik en met een treksterkte van rond de 125 kg. Haaien hebben de gewoonte om tijdens de dril te tollen en zich in de lijn te draaien en schuren daarbij met hun ruwe huid over de lijn. De huid van een haai kun je vergelijken

met grof schuurpapier (het werd ooit zelfs als zodanig gebruikt...) en dunner nylon is daar niet tegen bestand. Op deze leader wordt een schuiflood van 120-150 gram gemonteerd en aan beide uiteinden van de lijn een stevige wartel maat no. 5 zonder speld. Waarom dit schuiflood?, vraag je je misschien af. Wel, de boot drift op de wind en trekt daarbij de lijn omhoog, waardoor het aas veel hoger in het water komt te hangen dan je wilt. Het schuiflood houdt je aas op de ingestelde diepte.

Het tweede gedeelte bestaat uit zo'n 150 cm '49-strand' staaldraad met een trekkracht van 275 lb. Dat '49-strand' betekent niets meer of minder dan dat deze gevlochten staaldraad is samengesteld uit 49 fijne staal-draadjes. Daarom is hij ook soepeler en minder onderhevig aan kinken dan bijvoorbeeld een '7-strand' staal-draad.

Aan één uiteinde wordt de haak bevestigd, een flinke no. 10/0 zoals een Mustad O'Shaugnessy of een Cox & Rawle meathook. Het andere uiteinde wordt dan weer voorzien van een stevige speldwartel met een trekkracht van 400 pond. Door gebruik te maken van een speldwartel heb je de mogelijkheid om de stalen lijn los te koppelen en dat kan goed van pas komen bij het onthaken van de haai.

De bekende Engelse fabrikant van onderlijnmateriaal en haken Cox & Rawle heeft dergelijke haaienonderlijnen in het uitgebreide assortiment aan kant-en-klare 'fabrieks rigs', maar het is hartstikke gezellig om

Het Engelse Cox & Rawle levert prima kant-en-klare onderlijnen.

ZELF DOEN . . .

Voor ons bestond de voorpret ook uit het zelf knopen van de benodigde onderlijnen, waarvoor we alle onderdelen 'gewoon' in Vlaanderen konden aanschaffen.

Alle benodigde onderdelen voor een uit twee delen bestaande haaienonderlijn.

Voor het vastknippen van de koperen sleeves gebruik je een sleevetang.

De dubbele sleeves goed vastgeknepen op het staaldraad. Nu alleen nog netjes afwerken met krimpkou.

met een groepje visvrienden samen te komen en alles te knopen. Wel heb ik voorbeeldexemplaren gekocht, om die goed te kunnen bekijken alvorens zelf aan het knutselen te gaan.

SLEEVES

Wil je zelf aan de slag, dan kom je bij de vraag: hoe bevestig je nu die wartels en haken op die dikke nyloodraad en staaldraad? Knopen is niet goed mogelijk en dus gebruik je daartoe die bekende sleeves, koperen busjes die over de lijn worden geschoven en op de juiste plek met behulp van een sleevetang worden vastgeknepen.

Dan kun je de zoektocht starten naar de juiste busjes. Het best werken dubbele sleeves. Maar dan heb je nog een grote keuze en veel kwaliteitsverschil. Na diverse soorten te hebben getest, vond ik de sleeves van Cox & Rawle het beste voor de staaldraad en die van Tubbertini bleken dan weer beter voor het gebruik in combinatie met het heavy duty nylon. De busjes van deze beide merken zijn vervaardigd uit dikwandig koper en ik vond ze bij hengelsportspeciaalzaak Robby Fish in het Vlaamse Wommelgem. Om de sleeves vervolgens op de juiste wijze op je lijn te kunnen knippen,

heb je wel ook een geschikte sleevetang nodig. Ook die vind je in de hengelsportwinkel en zo'n tang zal tussen de 15 en 35 euro kosten. Als je de tang in je bezit hebt, kun je aan de slag. Kijk eerst even of de diameter van de sleeve overeenstemt met de aanduiding op de sleevetang. Je schuift nu eerst een stukje krimp-kous van ca. vijf centimeter en twee koperen sleeves op de lijn en schuift die tot de plek waar je een haak of wartel wilt gaan bevestigen. Dan haal je lijn door het oog van de wartel en maak je een 'Flemish eye' door de lijn tweemaal door te halen. Hierna steek je het uiteinde door de twee sleeves en knijp je deze busjes met de tang zodanig aan dat ze

niet meer te verschuiven zijn. Let er daarbij goed op dat je de tang in het midden van de sleeve plaatst en niet tegen het uiteinde; doe je dat niet goed, dan kun je de lijn beschadigen, met lijnbreuk tot gevolg. Als alles is aangeknepen, knip je het overtollige stukje staaldraad weg en werk je de verbinding netjes af met het krimpkou, dat je even verhit boven een aansteker of (beter!) hete stoom. Dat voorkomt dat de uitstekende stukjes staaldraad in je vingers prikken.

RUBBY DUBBY

Zover zijn we dan: hengels en onderlijnen in orde en nu het vissen zelf. Meestal start je een dag haavissen met het vangen van makreel. Een gedeelte van die verse makrelen wordt als aasvis gebruikt en het resterende deel wordt in een vat of emmer tot moes gestampt en gemengd met visolie en zemelen. Dit heerlijk ruikend mengsel met de fraaie naam rubby dubby kiepert men in een ajuinzak, waarna die zak aan een touw naast de boot wordt gehangen, half onder- half boven water. Door het schommelen van de boot en het klotsen van de golven tegen de uienzak komt er telkens een deel van

TIP

Wikkel een dun stukje kleefband rond de staaldraad op de plaats waar je hem wilt doorknippen, anders springen de losse staal-draadjes uit elkaar en krijg je de stalen onderlijn niet door de sleeve gevoerd.

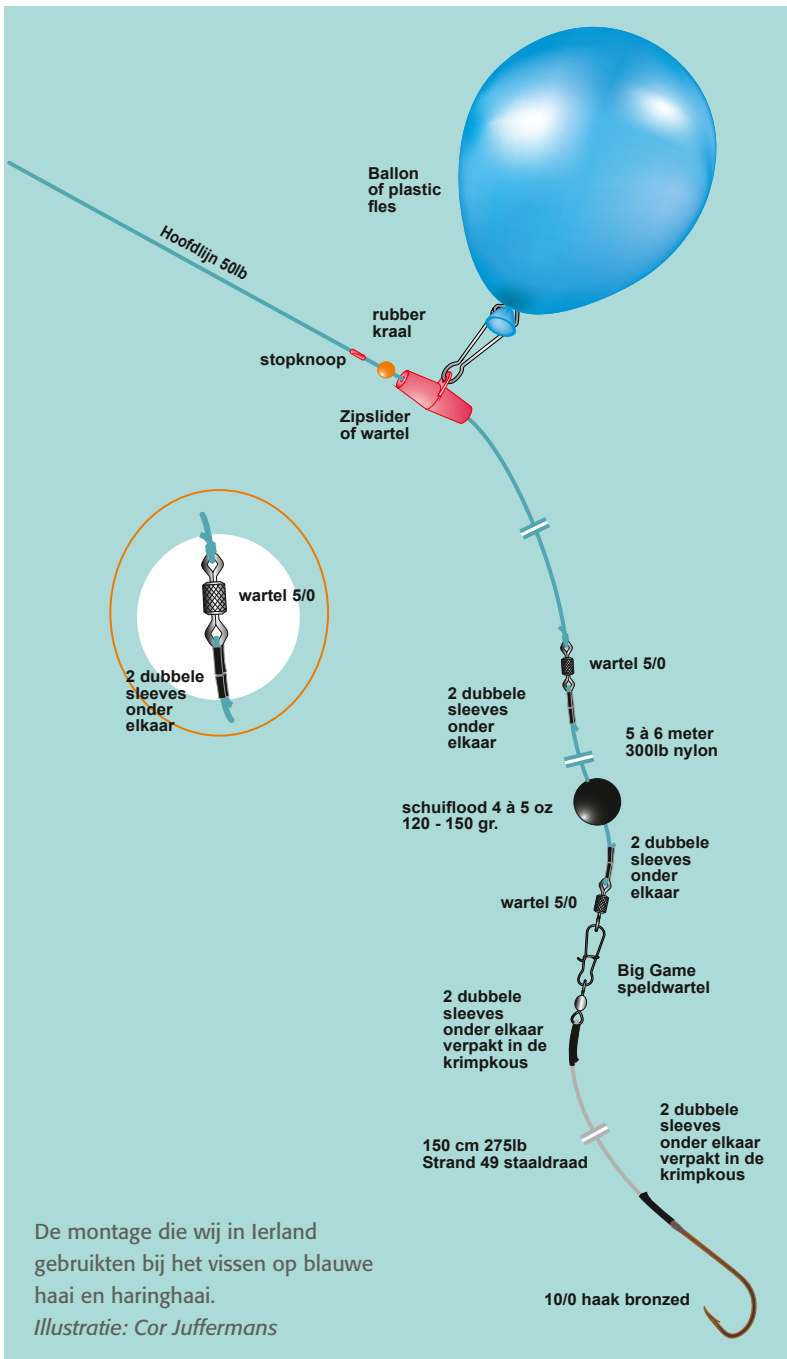
Door de mazen van de zak met rubby dubby komen kleine stukjes vis gedwarreld...

de olierijke brei in het water. Je kunt het spoor aan de oppervlakte mooi volgen.

Als aas gebruik je een makreelflapper, een aasvis waarvan de ruggengraat is verwijderd, zodat het aas attractief in de stroom fladdert. De haak steek je gewoon door de onder en bovenkaak van de makreel. Zorg er daarbij voor dat de haak voldoende vrij is en goed kan inhaken.

LIJNEN UITZETTEN

Dan is het zover: de lijnen mogen uitgezet worden. De basisregel is dat de lijn die men het verst van de boot laat gaan, tot een 100 meter, ook het diepste wordt ingesteld (30 meter). Het waarom is heel logisch te verklaren. Door de mazen van de zak met rubby dubby komen kleine stukjes vis gedwarreld en daar komen de

Makreel in de rubby dubby en een zogenoemde 'mackerel flapper' door beide kaken op de haak geprikt als aas.

De ballonnen uitgezet op steeds grotere afstand achter de driftende boot, met hoe verder de balon, des te dieper het aas.

haaien op af. De stukjes zakken langzaam naar de bodem, dus hoe verder dat ze van de boot drijven, hoe dieper dat ze zinken en hoe dieper de haaien hun prooi gaan zoeken. De volgende lijnen laat men drijven tot op 75, 50 en 25 meter afstand van de boot en telkens ondieper. De laatste lijn stelt men op 10 meter diepte en dicht bij de boot. De diepte stel je in door op je hoofdlijn een stuitje te knopen met nylondraad of powergum. Dat laatste materiaal verschuift minder snel dan nylon.

Op die hoogte wordt de ballon gemonteerd, die het aas op de juiste diepte houdt en tevens fungeert als 'dobber'. Let bij het uitzetten van de lijnen voortdurend goed op en laat je niet verrassen: de haaien zwemmen

soms vlak onder de boot en kunnen je aas dan werkelijk uit het niets grijpen, om er vervolgens full speed vandoor te gaan. Jouw hengel zal niet de eerste zijn die in zo'n bliksemactie over de reling wordt getrokken en in de diepte van de oceaan verdwijnt. Een van ons ondervond dit bijna zelf. Hij liet de lijn op diepte zakken, plaatste zijn hengel tegen de reling en draaide zich om een nieuwe ballon te pakken en... daar ging zijn hengel. Gelukkig kon de visser naast hem de hengel nog net grijpen.

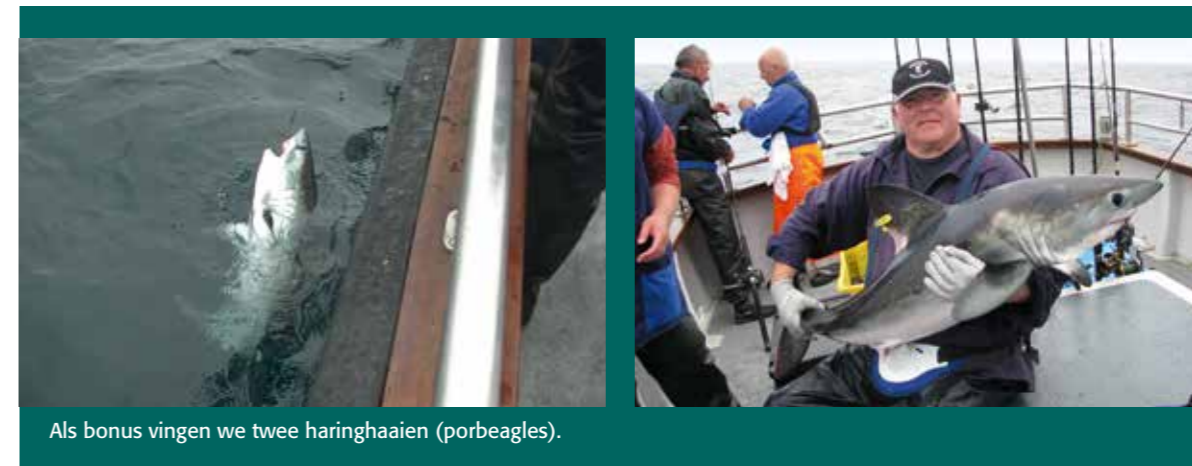
VANGSTEN

Na het verzamelen van al deze informatie, de voorpret van de knoopsessies en andere voorbereidingen, kun je natuurlijk niet wachten om dat alles ook in praktijk te brengen. Zoals ik reeds eerder schreef, kozen wij voor Courtmacsherry en we hadden

geboekt voor de periode midden juli. In Courtmacsherry varen de boten omstreeks 10.00 uur uit en omstreeks 18.00 ben je dan weer terug in de haven. Ik gebruikte bewust het woord 'omstreeks'... Je bevindt je immers in Ierland en dus: 'no stress'! Het kan goed zijn dat je pas om 10.30 of zelfs later naar buiten gaat, maar net zo makkelijk vaart de schipper dan pas ook tegen 19.00 uur weer binnen. De visdag start met een uurtje vissen op makreel, meestal dicht onder kust, en als er dan genoeg aasvis aan boord is gekomen, dan is het een uurtje varen naar dieper water van 100 meter of meer op de volle oceaan. Tijdens het 'opstomen' bereid je de 'rubby dubby' en beaas je de haken. Dan kun je onmiddellijk aan de slag als de visgronden zijn bereikt. Op onze eerste visdag kregen we 13 aanbeten, waarvan we er 'slechts'

Meteen al de eerste dag kwamen er diverse schitterende blauwe haaien tot ruim twee meter aan boord.

Als bonus vingen we twee haringhaaien (porbeagles).

Je bevindt je in Ierland en dus: 'no stress'!

acht wisten te verzilveren. Zes blauwe haaien tot een lengte van 205 cm en twee haringhaaien. We betaalden dus leergeld...

De volgende dag kwamen er 10 blauwe haaien aan boord en was er slechts eentje die kon ontsnappen voor hij of zij nader persoonlijk met ons had kennis gemaakt.

Dag drie maakten we er een gecombineerde trip van. We bevisten eerst een wrak, waar we diverse lengen konden haken. Het water is er zeer helder en je kon de vissen reeds diep waarnemen. Terwijl we volop in actie waren, kwam de schipper naast me staan en vestigde mijn aandacht erop dat de lengen telkens hun maaginhoud uitbraakten als ze bijna aan de oppervlakte waren. Dit trok volgens deze ervaren rot na een tijdje geheid ook de in de buurt rondzwervende haaien aan. Zijn woorden waren nog niet koud of er kwam een blauwe haai op een vijftal meter diepte achter een gehaakte leng aan. Hij miste op een haar na zijn prooi.

Toen de stroming volledig weg was, ankerden we nabij het wrak. In twee uur tijd wisten we daar nog vier blauwe haaien aan boord te brengen. Alle gevangen haaien werden tijdens deze reis netjes voorzien van een genummerd merkje ('tag') in de rugvin en vervolgens volgens het inmiddels breed geaccepteerde C&R principe weer aan de oceaan toevertrouwd. Men let op deze bestemming uiterst goed op het welzijn van de vis-

sen, want liever een minuutje langer peuteren om de haak netjes te verwijderen, dan de staalraad door te knippen en de vis met een piercing terug te sturen. Het was zeker niet om de besparing van het materiaal te doen...

Opmerkelijk was dat geen enkele van de gevangen haaien reeds een merk in zijn rugvin had en dat betekent dus dat er een voortdurende stroom 'verse' vissen moet zijn. Als er gemerkte haaien worden teruggevangen -langs de Ierse kust of elders op de Atlantische Oceaan, want blauwe haaien ondernemen lange trektochten- dan leveren die terugvangsten belangrijke informatie over de migratie van de haaien, hun groei en conditie. En zo levert dan de sportvisserij een wezenlijke bijdrage aan de studie naar deze zo bijzondere dieren.

De twee volgende dagen gebruikten we om andere vissoorten achter de schubben te zitten. 'Courtmac' is bijvoorbeeld ook een echt pollakparadijs. Geen monstervissen, maar wel de nodige mooie vissen van zo tussen de 2 en de 5 kg zwaar. Aangezien je haast geen lood nodig hebt om de onderwaterriffen te bereiken waarboven die bronzen rovers jagen, kun je met lichte hengels aan de slag en heb je fantastische sport.

Wij kunnen al met al nu op basis van onze eigen ervaringen een oordeel vellen: zou je ook eens op de blauwe haai willen gaan vissen: doen!

Marcel Audenaert

Tussen de bedrijven door kon er dicht onder de kust ook lekker licht op pollak worden gevestigd en (op een wrak) op mooie lengen.

WAT KOST HET?

Een vraag die me regelmatig wordt gesteld: "Wat betaal je nu voor een dergelijke reis?"

Wij planden onze trip volledig zelfstandig en betaalden rond de € 1.250 per persoon. Daarbij was dan inbegrepen:

- Transfer Antwerpen-Schiphol met de taxi (200 km) heen en terug;
- Heen en terugvlucht Amsterdam-Cork met Aer Lingus en 53 kg bagage per persoon (incl. toeslag);
- Transfer Cork-Courtmacsherry heen en terug;
- Vijf dagen bootcharter met zes hengelaars;
- Overnachtingen, ontbijt, lunchpakketten, avondmaal.

Vanzelfsprekend kun je het verder net zo duur maken als je wilt, met o.a. de drankjes in de gezellige Ierse Pub(s), maar dat is naar ieders smaak (en portemonnee).

Voor alle benodigde informatie kun je terecht bij Mark & Patricia Gannon van het Courtmacsherry Sea Angling Centre: www.courtmacsherryangling.ie